

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Podnikatel jako zvláštní soukromoprávní subjekt

Cibulková Kateřina

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Cibulková

Podnikání a administrativa

Název práce

Podnikatel jako zvláštní soukromoprávní subjekt.

Název anglicky

Business man as a special private entity

Cíle práce

CÍLEM JE zejména jistit výhody a nevýhody podnikatele-fyzické osoby ve srovnání podnikáním právních osob.

Rozlišit jednotlivé druhy podnikání se zaměřením na podnikající fyzickou osobu, Historický vývoj podnikání v ČR.

Charakteristické znaky dobrého podnikatele.

Způsob registrace podnikatele. Zjistit náležitosti, které musí fyzická osoba splnit, aby mohla podnikat.

Analyzovat postavení podnikatele v právních vztazích. Jaká je současná podpora začínajících podnikatelů v ČR. V závěru shrnout podnikání v ČR.

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Základní použité metody: analýza právních předpisů, rešerše z odborné literatury a jiných odborných zdrojů (citace z judikatury, nálezů ÚS apod.), kompilace z použitých zdrojů (citace)

V praktické části bude použita zvl. metoda komparace a metoda kvalitativního a kvantitativního sběru dat.

Závěr: syntéza zjištěných skutečností.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

podnikatel, právnická osoba, fyzická osoba, podnikání podle zvláštních zákonů, živnostenské podnikání, obchodní korporace, obchodní rejstřík

---

Doporučené zdroje informací

ČERNÁ, Stanislava. Obchodní právo, Wolters Kluwer 2016. ISBN 978-80-7552-333- 4

HORZINKOVÁ, E. URBAN, V. Živnostenský zákon. Praktický komentář Wolters Kluwer. Praha 2018 ISBN 978-80-7598-090-8.

ONDŘEJ, J. Ukončení podnikání. Wolters Kluwer. 2017. ISBN 978-80-7552-565-9.

PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: Občanský zákoník. KOMENTÁŘ. Praha: C.H.Beck 2017. ISBN 978-80-7400-653-1

POLIŠENSKÁ, Petra et al. Musíš znát...Obchodní právo; přehled judikatury 2009 _ 2015, Wolters Kluwer 2016. ISBN 978-80-7552-347-1

zák.č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

zák.č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

zák.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zák.č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích a družstvech

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Eva Kadlecová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 6. 3. 2019

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 3. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 06. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Podnikatel jako zvláštní soukromoprávní subjekt“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20. března 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, paní JUDr. Evě Kadlecové za její cenné rady, konzultace, ochotný přístup a trpělivost při zpracování bakalářské práce.

Podnikatel jako zvláštní soukromoprávní subjekt

Abstrakt

Bakalářská práce „Podnikatel jako zvláštní soukromoprávní subjekt“ je zaměřena na problematiku a právní úpravu podnikání fyzických osob, konkrétně živnostensky podnikajících osob. Práce je členěna na dvě části. Cílem teoretické části je analyzovat živnostenské podnikání dle právních předpisů a knižní literatury. V části teoretické jsou popsány znaky podnikání dle Občanského zákoníku, a také postavení podnikatele v právních vztazích. Dále je analyzováno podnikání živnostenské dle Živnostenského zákona. Tato část práce je soustředěna na druhy živnosti, podmínky pro provozování živnosti, překážky provozování živnosti, ohlášení, zánik a vypořádání živnosti. Dále se práce zabývá podnikáním podle zvláštních právních předpisů.

Cílem praktické části je zjistit výhody a nevýhody živnostenského podnikání. Pro vyhodnocení těchto skutečností je použito dotazníkové šetření, které bylo určeno pro živnostensky podnikající osoby. Součástí práce je zhodnocení živnostenského podnikání v České republice z dat Ministerstva obchodu a průmyslu. Poslední část se zabývá státní podporou začínajících podnikatelů.

Klíčová slova: podnikatel, podnikání, živnost, živnostenský zákon, fyzická osoba, právnická osoba, obchodní korporace, živnostenské oprávnění, koncese

Businessman as a special private entity

Abstract

Bachelor thesis „Businessman as a special private entity” is focused on the issue and legal regulation of the business as individual person, namely business under the Trade Licensing. The thesis is divided into two parts. The aim of the theoretical part is to analyse the trade business according to legal regulations and book literature. The theoretical part describes the characteristics of business according to the Civil Code, as well as the position of entrepreneur in legal relations. Further, the trade business is analysed according to the Trade Act. This part of the thesis is focused on types of trade, conditions for operating, barriers to operations a trade, reporting, extinction and settlement of trade. The thesis also deals with business according to special legal regulations.

The aim of the practical part is to find out the advantages and disadvantages of trade business. To evaluate these facts is used a survey, which was designed for self-employed traders. Part of the work is evaluation of trade business in the Czech Republic from statistics of the Ministry of Trade. The last part deals with the state support of starting entrepreneurs.

Keywords: businessman, business, trade, the Trade Act, legal person, natural person, corporation, trade licence, concession

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Metodika.....	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Podnikatel, podnikání.....	13
3.1.1 Historie pojmu podnikání v České republice.....	13
3.1.2 Vývoj počtu podnikatelů v ČR od roku 1991.....	14
3.2 Podnikání.....	15
3.2.1 Podnikatel.....	16
3.2.2 Postavení podnikatele v právních vztazích.....	17
3.2.3 Charakteristické znaky dobrého podnikatele.....	19
3.2.4 Formy podnikání.....	20
3.3 Živnost, živnostník.....	21
3.3.1 Druhy živnosti.....	21
3.3.1.1 Živnosti ohlašovací.....	21
3.3.1.2 Živnost koncesovaná.....	22
3.3.2 Subjekty živnosti.....	23
3.3.3 Ohlášení živnosti.....	23
3.3.4 Podmínky provozování živnosti.....	24
3.3.4.1 Všeobecné podmínky.....	24
3.3.4.2 Zvláštní podmínky.....	24
3.3.5 Překážky provozování živnosti.....	24
3.3.6 Co není živností.....	25
3.3.7 Zánik živnosti.....	26
3.3.8 Vypořádání živnosti.....	28
3.4 Podnikání podle zvláštních právních předpisů.....	29
4 Vlastní práce	32
4.1 Živnostenské podnikání v České republice.....	32
4.2 Podpora začínajících podnikatelů v České republice.....	34
4.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	36
4.3.1 Výhody živnostenského podnikání.....	38
4.3.2 Nevýhody živnostenského podnikání.....	42
5 Výsledky a diskuze	45

6 Závěr	47
7 Seznam použitých zdrojů	49
8 Přílohy.....	51

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu podnikatelů	14
Graf 2 Procentuální zastoupení druhů živností v ČR	32
Graf 3 Věková struktura živnostníků v ČR	34
Graf 4 Dosažené vzdělání respondentů	36
Graf 5 Věk respondentů	37
Graf 6 Nebál(a) jste se začít podnikat?	37
Graf 7 Nelitujete, že jste začal(a) živnostensky podnikat?.....	38
Graf 8 Výhoda živnostenského podnikání obecně	38
Graf 9 Výhoda - svobodné rozhodování	39
Graf 10 Výhoda - snadný začátek podnikání	40
Graf 11 Výhoda - administrativní zátěž	40
Graf 12 Výhoda - neomezený výdělek.....	41
Graf 13 Nevýhoda odpovědnost celým osobním majetkem	42
Graf 14 Nevýhoda - odvádění záloh.....	43
Graf 15 Nevýhoda - hrozba nízkého starobního důchodu.....	43

Seznam tabulek

Tabulka 1 Živnosti dle pohlaví.....	32
Tabulka 2 Živnostenské oprávnění dle krajů v %	33

Seznam obrázků

Obrázek 1 Živnostenská oprávnění v jednotlivých krajích	33
---	----

Seznam použitých zkratk

ŽZ – Živnostenský zákon
OZ – Občanský zákoník
PO – Právnícká osoba
FO – Fyzická osoba
ŽÚ – Živnostenský úřad
ŽO – Živnostenské oprávnění
ČZRB – Česká záruční a rozvojová banka
ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

1 Úvod

Podnikání jako způsob výdělečné činnosti je velmi atraktivní hospodářskou činností, podporuje ekonomiku země, její rozvoj a zlepšování služeb. Na začátku podnikání by měla osoba zvážit pro jakou právní formu podnikání se rozhodne. V České republice je nejčastější podnikání živnostenské a podnikání formou společnosti s ručením omezeným. Podstatné je tedy zvážit klady a zápory jednotlivých právních forem. Je důležité uvědomit si veškerá rizika, a to například odpovědnost celým osobním majetkem a jiné. Tato rizika je třeba vyhodnotit pro úspěšnost podnikatelské činnosti. Neboť od úplného začátku podnikání je klíčové, aby se podnikatel vyvaroval případných chyb. Zároveň podnikání je velice lákavá činnost z hlediska svobody, volnosti a nsvázanosti ve srovnání se zaměstnaneckým poměrem. Právě kvůli těmto důvodům často lidé volí podnikatelskou činnost.

Podnikání má spoustu úskalí a tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku podnikání fyzických osob, zejména osob podnikajících podle živnostenského zákona.

Ačkoliv je v dnešní době relativně snadné začít podnikat, většina mladých lidí se podnikání obává, a tím klesá počet podnikatelů v mladších věkových kategoriích. Nejmenší věková kategorie podnikatelů je právě do 30 let. Proto si autorka pokládá cíl zjistit výhody a nevýhody živnostenského podnikání.

Praktická část se zabývá výhodami a nevýhodami živnostenského podnikání. Ke zjištění těchto skutečností jsou použity výsledky z dotazníkového šetření. Další kapitolou praktické části je shrnutí živnostenského podnikání v České republice. Praktická část se také krátce věnuje státní podpoře začínajících podnikatelů – jakou podporu mohou začínající podnikatelé obdržet, případně podmínky pro její získání. Jelikož právě státní podpora může výrazně ovlivnit rozhodnutí subjektu, zda začít podnikat či nikoli. Spoustu lidí však vůbec netuší, jaké možnosti stát pro začínající podnikatele nabízí. V závěru práce chce autorka poskytnout výsledek, zda je živnostenské podnikání přitažlivý způsob činnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zejména zjistit výhody a nevýhody podnikatele – fyzické osoby, primárně živnostensky podnikající osoby. Na základě zjištěných výsledků zhodnotit tyto výhody a nevýhody. Dílčím cílem je zhodnotit a shrnout živnostenské podnikání v České republice ze statistik Ministerstva průmyslu a obchodu. Dalším dílčím cílem analyzovat současnou státní podporu začínajících podnikatelů v ČR.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce se skládá ze 4 kapitol. Na začátku teoretické části se bude práce krátce zabývat historií pojmu podnikatele a historickým vývojem počtu podnikatelů v České republice. V této části je cílem popsat znaky a formy podnikání, postavení podnikatele v právních vztazích. Podstatnou část bude tvořit zejména analýza živnostenského podnikání, a to druhy živností, subjekty živnosti, ohlášení živnosti, ale i podmínky a překážky provozování živnosti. V závěru této kapitoly bude analyzováno ukončení a následné vypořádání živnosti. V dílčí části bude vymezeno podnikání podle zvláštních právních předpisů (profese např. advokát, lékař, veterinář ad.). V teoretické části bude použita metoda analýzy právních předpisů, které souvisejí s problematikou podnikání fyzických osob. Podklady budou také získány z rešerše z odborné literatury a jiných odborných zdrojů (citace z judikatury apod.). Podklady budou opatřeny studiem právních předpisů s komentářem a odborných článků. Dále bude použita metoda kompilace z použitých zdrojů. V práci budou citovány právní předpisy, odborná literatura, popřípadě internetové zdroje.

Praktická část bude rozdělena na 3 části, a to shrnutí živnostenského podnikání v České republice z dat Ministerstva průmyslu a obchodu, dále se autorka pokusí analyzovat státní podporu pro začínající podnikatele a hlavním cílem bude zhodnotit výhody a nevýhody živnostenské činnosti na základě dotazníku pro živnostníky. V praktické části autorka využije poznatků z části teoretické, které budou aplikovány na výsledky průzkumu. Dotazník bude zpracován klasickým způsobem – dotazníky papírové. Tento způsob byl zvolen především kvůli tomu, aby byl dotazník vyplněn pouze živnostensky podnikajícími subjekty. Otázky budou vytvořeny na základě předvýzkumu,

který bude zpracován z krátkých rozhovorů s malou částí živnostníků, aby byly zjištěny názory živnostníků na problematiku výhod a nevýhod jejich činnosti. Na základě zjištěných skutečností budou vytvořeny otázky do dotazníku pro všechny živnostensky podnikající osoby, které se budou výzkumu účastnit. Cílem bude oslovit, co nejvíce živnostníků.

Dotazník se bude skládat z několika částí. První část bude zaměřena na výhody živnostenské činnosti. Druhá část bude zjišťovat názor živnostníků na nevýhody jejich činnosti. Ke shrnutí výhod a nevýhod živnosti bude dotazník obsahovat také otevřenou otázku, a to jakou výhodu a nevýhodu považují respondenti za nejdůležitější v rámci jejich činnosti. Poslední část dotazníku bude zaměřena na identifikační údaje dotazovaných. Získaná data budou zkontrolována a vyhodnocena. Následně budou výsledky zpracovány do přehledných grafů, popřípadě tabulek. V závěru práce bude použita metoda syntézy k vyhodnocení zjištěných skutečností.

3 Teoretická východiska

3.1 Podnikatel, podnikání

3.1.1 Historie pojmu podnikání v České republice

Od roku 1863 do roku 1950 platil na území dnešní České republiky Všeobecný obchodní zákoník. Tento zákoník vymezoval podnikatele jako „*ten, kdo provozoval obchody jako živnost*“¹. Podnikateli dále byly obchodní společnosti a veřejné banky. Kromě toho tento zákoník rozděloval obchody na dva typy – obchody absolutní (živnost byla přepokládána pro obchod) a relativní (živnost byla podmínkou obchodu).

Po zrušení Všeobecného obchodního zákoníku v letech 1948 až 1989 byly hlavními subjekty obchodu a hospodářství tzv. „socialistické organizace“. Jiné společnosti či organizace se mohly podílet na hospodářské činnosti a obchodu jen málo, nebo velmi omezeně. Za podnikatele nebyl označován občan státu, který provozoval samostatnou výdělečnou činnost. Tito občané byli označováni jako „*soukromě či individuálně hospodařící*“.¹

Po roce 1989 došlo k převratu v hospodářské oblasti – ekonomika byla postupně přetransformována z plánovaného hospodářství na tržní mechanismy. V této době se objevuje nová právní definice podnikatele, zúžená na „*občany (fyzické osoby), kteří mohli individuálně provozovat podnikatelskou činnost*“¹ ze zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Po roce 1993 byl registrováno více než jeden milion živnostníků. Později se zákonodárci snažili o širší obsah pojmu podnikatele. Byl kladen důraz především na to, aby za podnikatele byly považovány osoby, které provozovaly jakýkoliv druh podnikání, tj. nejen živnostenský. V tomto období postupně nabyl pojem podnikatele dnešní úpravu dle OZ. Podnikatel je osoba, která fakticky podniká. Jedinou výjimku tvořili např. spisovatelé, sportovci, umělci atd., kteří nebyli a nadále nejsou považováni dle zákona za podnikatele.

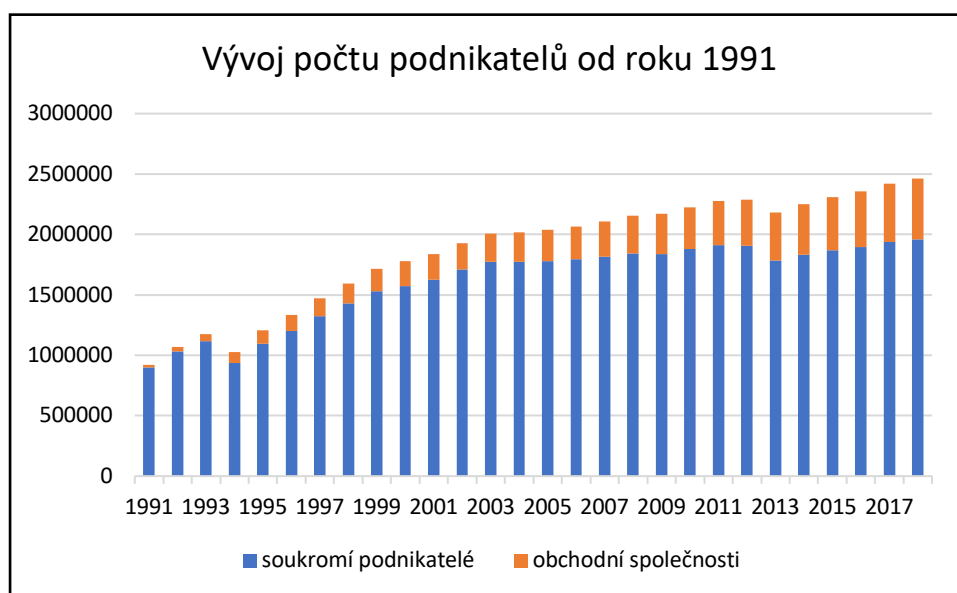
---

¹ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a Jan DĚDIČ. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, s. 54 (a násl.).

3.1.2 Vývoj počtu podnikatelů v ČR od roku 1991

Od roku 1991 do roku 1993 se počet podnikatelů a obchodních společností v ČR zvyšoval. Mírný pokles nastal v roce 2004, kdy došlo k úbytku zhruba 130 tisíc podnikatelů. Další evidované statistické údaje až do roku 2012 jsou vyznačovány každoročním přírůstkem. Druhý podstatný úbytek nastal po roce 2012 s celkovým počtem 2 727 654 podnikatelů. Nicméně v roce 2013 je hodnota nižší téměř o 33 tisíc. Tento pokles byl způsoben „vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) tak nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.“² Vlivem registru jsou od roku 2013 data spolehlivější než v předcházejících letech. Za značný přírůstek počtu podnikatelů od roku 2014 může především tzv. oživení ekonomiky, ale mimoto také rekonstrukce zákona o obchodních korporacích, včetně úpravy společnosti s ručením omezeným, která má základní kapitál pouze 1 Kč. Do roku 2017 má vývoj počtu podnikatelů v České republice stále rostoucí tendenci.

Graf 1 Vývoj počtu podnikatelů

Zdroj MPO, zpracování vlastní

² Počty jednotek zapsaných v registru ekonomických subjektů podle vybraných právních forem v České republice. www.czso.cz [online]. [cit. 2019-09-2]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/91917750/32018119_0701.pdf/9fa86aef-ad1a-4bb5-824c-2f9bb110e517?version=1.0

3.2 Podnikání

Za podnikatele je dle § 420 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník považován „ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.“³

Formy podnikání obchodních korporací upravuje zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, živnost upravuje zákon č. 455/1991 Sb. živnostenský zákon. Další formy podnikání upravují konkrétní právní předpisy, jedná se například o podnikatele ve zvláštních profesích – veterináři, advokáti, architekti (viz kapitola 3.4). OZ upravuje postavení podnikatele a jeho činnost, vymezuje i instituty související s podnikatelskou činností, např. prokuru. OZ vymezuje taktéž odpovědnost za škodu mezi podnikateli, pojem profesionalita atd.

OZ upravuje **znaky činnosti**, které jsou označeny jako podnikání. Proto, aby se jednalo o podnikání, musí být všechny níže uvedené znaky splněny **kumulativně**. Jedná se o tyto znaky činností:

- 1) „*Výdělečná činnost*“ – Jedná se především o činnost hospodářskou. Jde tedy o činnost, která je provozována za dosažením určitého zisku nebo výtěžku pro podnikatele, který dále přebírá odpovědnost za tuto činnost. „*Vykonávání činnosti výdělečně vyžaduje, aby daná činnost byla vykonávána nebo její výsledky poskytovány za úplatu.*“⁴
- 2) „*Samostatně vykonávaná činnost*“ – Tímto znakem se podnikatelská činnost odlišuje zejména od zaměstnaneckého vztahu. Osoba podnikající sama rozhoduje o tom, jak bude podnikat, jakou formou, v jakém místě nebo v jakém objemu. Podnikatel není podřízený jiným osobám. Činnost je vykonávána nezávisle na jiných osobách.
- 3) „*Na vlastní účet a odpovědnost*“ – Podnikatel vykonává činnost na základě svých rozhodnutí. Zároveň nese odpovědnost za všechny důsledky související s jeho rozhodováním, co se týče výkonu podnikání. Podnikatel má zejména majetkovou odpovědnost vůči spotřebitelům či dodavatelům, ale rovněž veřejnoprávní odpovědnost vůči státu. Podnikatel nese riziko vůči zákazníkům,

---

³§ 420 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů

⁴ ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Právní monografie, s. 18.

obchodním partnerům a dalším subjektům spojených s podnikatelskou činností. Je-li činnost uskutečňována z účtu jedné osoby, pak i příjem z této činnosti jde na účet právě této osoby. Jeho odpovědnost spočívá i v zákazu přenášení podnikatelského rizika na jiné osoby, například na zaměstnance. Ať už se jedná o zisk či ztrátu, odpovědnost nese vždy podnikatel. Tedy dluhy, které vzniknou v důsledku výkonu činnosti, jsou vázány na podnikatele.

- 4) „*Živnostenský nebo jiný obdobný způsob*“ – Tímto znakem je myšleno, „*že jde o činnost prováděnou k získání obživy.*“⁵ Osoba provozuje živnost jako obchod za účelem dosažení trvalého finančního prospěchu. Jedná se o obchody, které spočívají v poskytování služeb a zboží třetím osobám.
- 5) „*Soustavná činnost*“ – Jednorázový nebo nahodilý obchod není považován za podnikání. Podnikatel musí mít záměr uskutečňovat obchod relativně pravidelně či trvale. Podnikání musí mít charakter opakovanosti a soustavnosti. „*Soustavná činnost nemusí být vykonávána nepřetržitě, přičemž soustavnost je třeba posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétnímu případu s přihlédnutím k povaze činnosti.*“⁶ Může se jednat o obchody, které jsou uskutečňovány denně nebo i sezonní činnost vázanou ke konkrétnímu časovému období v roce.
- 6) „*Provozována za účelem dosažení zisku*“ – Podnikatel chce za provozovanou činnost získat minimálně odpovídající protihodnotu z podnikání. Zisk se však ne vždy musí dostavit. Znamená to tedy, že i činnost vykazující ztrátu je podnikáním. O podnikání se nebude jednat, jestliže subjekt výkonem činnosti nesleduje dosažení zisku. Zisku nemusí být fakticky dosaženo, ale činnost musí být provozována za tímto účelem.⁷

3.2.1 Podnikatel

Podnikatel je fyzická nebo právnická osoba, která podniká na základě živnostenského nebo jiného oprávnění dle příslušného zákona. OZ rozděluje dva typy podnikatelských subjektů – osoby fyzické a právnické. Fyzická osoba - „*soubor znaků,*

---

⁵ PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*, s. 437.

⁶ PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*, s. 437.

⁷ ŠVESTKA, Jiří. DVOŘÁK, Jan. FIALA, Josef. *Občanský zákoník: komentář*. 2014. Komentáře, s. 955.

*vlastností člověka, které jsou předpokladem jeho účasti na právních vztazích.*⁸ Fyzická osoba je člověk, který je chápán jako osoba biologická. FO má **právní osobnost**, tedy způsobilost mít práva a povinnosti od narození až do smrti. „*Způsobilost k právu subjektivnímu znamená prostě to, že osoba je osobou.*“ (Rouček, Sedláček)⁹ Dále občanský zákoník upravuje **svéprávnost**, tedy způsobilost právně jednat neboli „*nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnosti.*“¹⁰ Právní jednání osoby je takové chování, které vyvolává právní následky, a to především vznik, změnu a zánik práv a povinností. Svěprávná osoba je dle OZ způsobilá právně jednat. Plnou svéprávnost získává FO dosažením věku 18 let. Pokud by však osoba mladší 18 let chtěla začít podnikat, může požádat soud o přiznání svéprávnosti. V případě, že osoba je starší 16 let, je schopna se sama živit a zákonný zástupce nezletilého souhlasí s návrhem, soud nezletilé osobě přizná plnou svéprávnost. Stejně podmínky jsou kladeny obdobně u PO, neboť tuto podmínku musí splňovat odpovědný zástupce právnické osoby. Osoby právnické mají právní osobnost od vzniku do zániku a je jim uměle připisována zákonem. Právnické osoby jsou uměle vytvořené subjekty. PO je organizační útvar stanovený zákonem. Teorie fikce umožňuje vystupování PO jako samostatným subjektům, ale ve skutečnosti za ni jednájí konkrétní fyzické osoby - zástupci, kteří jsou právními subjekty přirozenými. PO podnikatelského typu vznikají zápisem do obchodního rejstříku a stejně tak zanikají výmazem z něj.

Za podnikatele je považován každý, kdo ve vztahu k ochraně spotřebitelů uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého svobodného povolání, tj, advokáti, soukromí lékaři, notáři, architekti v ČKA, veterináři aj. Za podnikatele považujeme i osobu jednající jménem nebo na účet podnikatele.

3.2.2 Postavení podnikatele v právních vztazích

V České republice je podnikatel dle OZ považován za zkušeného profesionála v oblasti jeho podnikání. Oproti běžným lidem, kteří nepodnikají, má mnohem více

---

⁸ PETRO, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*, s. 437.

⁹ PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*, s. 53.

¹⁰ PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*, s. 54.

znalostí, informací a obchodních dovedností. Právě proto je v české právní úpravě podnikání zahrnuta ochrana třetích osob a ochrana tzv. slabší strany – neprofesionála. „*Pokud někdo vystupuje jako podnikatel, dává tím najevo, že je v oblasti svého podnikání schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s touto oblastí podnikání spojena.*“¹¹ Konečný spotřebitel a podnikatel si zkrátka nejsou v právu rovni.

Od osoby, která daný druh podnikání provozuje, očekávají nepodnikající subjekty určitou znalost v jeho činnosti podnikání. Všeobecně jsou na podnikatele kladeny mnohem náročnější požadavky než na subjekty nepodnikající. Dalším požadavkem je například informační povinnost podnikatele vůči nepodnikajícím subjektům. Informační povinnost má zajistit vyrovnání sil smluvních stran, a to mezi nepodnikajícím subjektem a obchodníkem. Podnikatel je povinen poskytnout druhé straně kompletní informace, které souvisejí s daným závazkem, dále je povinen informovat spotřebitele o možnostech a náležitostech ukončení daného závazku.

OZ upravuje i některá zakázaná jednání vůči slabší straně – spotřebiteli. Podnikatel nesmí omezovat práva spotřebitele, např. nemůže spotřebiteli zakázat reklamaci vadného zboží, nesmí bránit spotřebiteli podat žalobu v rámci společného závazku. Podnikatel je také znevýhodněn v možnostech ukončení smlouvy. Obchodník na rozdíl od spotřebitele nemůže bezdůvodně odstoupit od smlouvy, zatímco zákazníkovi to zákon za určitých podmínek umožňuje (např. čtrnáctidenní lhůta pro odstoupení od smlouvy bez udání důvodu).

Ochranu spotřebitele – mimo jiné – v českém právním řádu upravuje zákon č. 643/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Česká obchodní inspekce dohlíží na nekalé praktiky podnikatelů, které jsou upraveny například v § 5 zákona č. 643/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

Právní řád tedy upravuje ochranu třetích osob, jež nejsou podnikajícími subjekty. Avšak má se za to, že podnikatel nepotřebuje velkou ochranu zákonem, neboť přílišná regulace podnikání limituje vývoj obchodních aktivit. Jednání podnikatelů je výrazně dispozitivní. Jen vůči spotřebitelům mají vytyčeny taxativně některé povinnosti.

V rámci postavení podnikatele v právních vztazích je důležité si uvědomit, že ani podnikatelé mezi sebou nemají rovné postavení. Rozdíl jejich postavení může spočívat

---

¹¹ ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a Jan DĚDIČ. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, s. 395.

v jejich zkušenostech či odborné kvalifikaci. Největší rozdíl je pak v hospodářské síle, kdy malý podnikatel nemá tak výhodné postavení jako „větší“ podnikatel či podnikající společnost. Proto existují určitá pravidla, která se snaží o usnadnění obchodního styku mezi podnikateli, tzv. obchodní zvyklosti. Jedná se o vžitá pravidla, která jsou subjekty podnikání dodržována. *„Ustálená obchodní praxe může nabýt formy obchodní zvyklosti. Existence obchodní zvyklosti musí být tedy dostatečně konkrétně stvrzena a současně prokazována tím, komu takováto zvyklost svědčí. Obchodní zvyklosti se neprokazují toliko tehdy, pokud jejich existence je v daném případě nesporná, eventuálně lze existenci určité zvyklosti považovat za notorietu.“*¹²

V podnikatelské sféře existuje spousta zvyklostí, ať už se jedná o všeobecně platné nebo jen pro určitou podnikatelskou oblast. Obchodní zvyklosti plní funkci *„vykládacího pravidla a mohou určovat práva a povinnosti“*¹³. Pokud tedy nelze řešit obchodní záležitost dle zákona o obchodních korporacích, řeší se dle OZ. Nastane-li situace, kdy záležitost nelze vyřešit pomocí výše uvedených právních předpisů, zváží se záležitost dle obchodních zvyklostí. Obchodní zvyklost neznamena porušení zákona. Nicméně musí být v souladu s právem a zákonem a při soudním jednání k ní může být „pouze“ přihlédnuto.¹⁴

3.2.3 Charakteristické znaky dobrého podnikatele

Na podnikatele jsou kladeny určité nároky. Měl by mít dobré znalosti v oblasti způsobu řízení, tedy plánování, organizování, ale i kontroly. Důležitá je komunikace s podřízenými. Měl by zvládat dobře komunikaci a motivaci zaměstnanců. Měl by působit jako přirozená autorita nebo vůdce. Mít odborný vliv, umět zaujmout a umět přesvědčit. Důležitou věcí je, aby zvládl koncepčně myslet, ve znamení proaktivnosti, nebál se změn a strategicky řídil firmu. Neméně důležité jsou i odborné znalosti, které získá zejména dosaženým vzděláním, ale také praxí a zkušenostmi. Podnikatel by tedy měl podnikat v oblasti, které rozumí a má v ní určité zkušenosti. Sociální zralost podnikatele je velmi důležitá. Za sociální zralost považujeme čínorodost, důvěryhodnost, zásadovost, zdvořilost, svědomitost, cílevědomost a další. Dalším samozřejmým rysem sociální zralosti

---

¹² Rozsudek Nejvyššího právního soudu uveřejněný pod č. 2033/2010 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

¹³ ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a Jan DĚDIČ. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*, s. 397.

¹⁴ POLIŠENSKÁ, Petra, Marie HRABALOVÁ a Alžbeta PEREJDOVÁ. *Obchodní právo: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v obchodním právu za období let 2009 až 2015 Musíš znát..*

je legální chování. Pro management podniku se dodržují zásady tzv. 4E. Tedy účelnost (anglicky effectivity) dělat správné věci, účinnost (efficiency) dělat věci správně, hospodárnost (economy) s minimálními náklady, odpovědnost (equity) dělat věci v rámci práva a spravedlivě.¹⁵

3.2.4 Formy podnikání

Je velmi důležité, aby subjekt, který se rozhodne podnikat, zvolil správnou a výhodnou formu podnikání. Jedno z východisek je rozhodnutí, v jaké sféře na trhu chce činnost uskutečňovat. Dalšími východisky při volbě jsou i vzdělání, finanční schopnost podnikatele zabezpečit podnik, ale také znalost právních předpisů. Důležité je i rozhodnutí podnikat samostatně či s dalšími lidmi nebo zda podnikat jako osoba právnická, či fyzická. Před výběrem je vhodné zvážit i rizika spojená s jednotlivými formami podnikání a dle akceptovatelných rizik se rozhodnout.¹⁶

V České republice jsou vymezeny tyto právní formy podnikání (dle F.Klimeše):

1. Podnikání jako OSVČ
  - a. Podnikání podle zemědělského zákona
  - b. Podnikání podle živnostenského zákona
  - c. Podnikání podle zvláštních právních předpisů
  - d. Podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s.
2. Podnikání formou PO
  - a. Osobní společnosti – v.o.s., k.s.
  - b. Kapitálové společnosti – s.r.o., a.s.
  - c. Družstva
  - d. Evropská družstevní společnost
  - e. Evropská společnost
  - f. Evropské hospodářské zájmové sdružení
3. Podnikání formou tiché společnosti
4. Podnikání formou společnosti
5. Podnikání formou rodinného závodu¹⁷

---

¹⁵ ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Právní monografie, s. 43.

¹⁶ ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Praha: Právní monografie, s. 30.

¹⁷ KLIMEŠ, František. Novodobá právní úprava podnikání v retrospektivě. *Obchodní právo č. 2*, s. 57-69.

3.3 Živnost, živnostník

Živnostenská činnost je upravená v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Tento zákon upravuje základní ustanovení, druhy živností, vznik, změnu a zánik živnosti, dále zahrnuje i kontrolu živnostenského podnikání.

„Živností je soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“¹⁸

3.3.1 Druhy živnosti

V České republice jsou vymezeny 2 základní druhy živnosti, a to koncesované a ohlašovací. Dále je ohlašovací živnost rozdělena na 3 poddruhy, a to řemeslné, vázané a volné. Koncesované živnosti žádné podtypy nemají.

U živnosti ohlašovací může podnikatel začít provozovat živnost, *„aniž by v okamžiku, kdy tak činí, byl vydán výpis ze živnostenského rejstříku.“¹⁹* Koncesované živnosti jsou provozovány na základě koncese, což je státní přivolení. Na rozdíl od živnosti ohlašovací nesmí být živnost koncesovaná provozována dříve, než nabyde rozhodnutí o udělení koncese právní moci.

3.3.1.1 Živnosti ohlašovací

3.3.1.1.1 Živnost řemeslná

Řemeslná živnost je taxativně vymezena v ŽZ, konkrétně v Příloze 1. Jedná se o profese např. řezník, pekař, kadeřník a další vymezené.²⁰ ŽZ přesně nedefinuje řemeslnou živnost, pouze taxativně vymezuje jednotlivé profese. Základní podmínkou je odborná způsobilost na základě odborného vyučení, maturity či jiného vzdělání dokazující kvalifikaci pro výkon dané činnosti. Doklad o odborné způsobilosti může být doložen i praxí v oboru.

3.3.1.1.2 Živnost vázaná

Živnosti vázané jsou v živnostenském zákoně taxativně vymezené v Příloze 2 ŽZ. Jedná se zhruba o 34 živností. I u živnosti vázané je vyžadována odborná způsobilost, která

---

¹⁸ § 2 zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

¹⁹ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praktický komentář, s.38.

²⁰ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

je dokládána při vzniku živnostenského oprávnění. Jedná se například o činnosti účetních poradců a vedení účetnictví a daňové evidence, projektová činnost ve výstavbě či oční optika a další uvedené v Příloze 2 ŽZ.

3.3.1.1.3 Živnost volná

Pokud nelze zařadit živnost mezi řemeslné, vázané a koncesované, jedná se o živnost volnou. Jako jediná nevyžaduje odbornou způsobilost/kvalifikaci při výkonu činnosti a stačí dodržet všeobecné podmínky pro provozování živnosti. Většina volných živností je vyjmenována v Příloze č. 4 ŽZ. Do živností volných patří i živnosti v zákoně nevymezené. Jedná se například o „*lesnictví, chov zvířat, pěstitelské pálení*“.²¹

3.3.1.2 Živnost koncesovaná

Tento druh živnosti je upraven v Příloze 3 ŽZ. Pro výkon této živnosti je požadována odborná způsobilost. Od živnosti řemeslné a vázané se liší v tom, že k jejímu provozování musí být uděleno zvláštní oprávnění – koncese. Koncese je **státní povolení** pro provozování dané činnosti. Jedná se o činnosti, které chce stát regulovat, korigovat a kontrolovat, a to zejména v zájmu zvýšené ochrany života či zdraví a bezpečnosti. Pokud chceme získat tento druh živnosti, jedná se o nejsložitější proces získání živnostenského oprávnění v České republice. Živnost koncesovaná může být například ostraha majetku a osob, silniční motorová doprava, pohřební služby, provozování cestovní kanceláře, ale zvl. práce se zbraněmi, střelivem, výbušninami, provádění pyrotechnického výzkumu, anebo výroba a distribuce lihu. Se zvýšenou kontrolou koncesovaných živností souvisí i nedávná minulost, a to výbuchy ve skladu zbraní a střeliva ve Vrběticích v roce 2014.²² Druhou vážnou událostí je tzv. metanolová aféra, při níž došlo v České republice k otravě metanolem u 47 lidí.²³

---

²¹ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praktický komentář, s. 247.

²² *Policie ČR* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/archiv-zpravodajstvi-uo-zlin-2015-25-vybuch-munice-ve-skladu-ve-vrbeticich-3-prosince-2014-vecer.aspx>

²³ *Policie ČR* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/na-otravu-metanolem-zemrelo-uz-49-lidi.aspx>

3.3.2 Subjekty živnosti

Nárok na živnostenské oprávnění má každý subjekt, který splní podmínky provozování živnosti dle živnostenského zákona (viz Kapitola 3.2.3.). Provozovat živnost může osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Pokud se jedná o FO či PO, které nemají trvalé bydliště/sídlo na území ČR, jsou oprávněni provozovat živnost za stejných podmínek jako osoba česká. V určitých případech však musí být tyto osoby zapsané do veřejného rejstříku. Povinnost zápisu do veřejného rejstříku se nevztahuje na zahraniční osoby z členských států EU.²⁴

3.3.3 Ohlášení živnosti

Živnost vzniká tzv. **ohlášením**. Ohlášení živnosti – jedná se o správní procesní jednání subjektu vůči správnímu orgánu. Ohlášení je možné provést na kterémkoliv živnostenském úřadě nebo jej poslat prostřednictvím tzv. Czech POINTu. Pro ohlášení živnosti je třeba vyplnit tzv. Jednotný registrační formulář a uhradit správní poplatek ve výši 1 000 Kč. Dále je třeba předložit občanský průkaz či jiný doklad totožnosti. Při žádosti o živnost řemeslnou či vázanou musí žadatel doložit i doklad o požadované kvalifikaci. Ohlašovatel živnosti je povinen v ohlášení uvést přesně dané náležitosti. Mezi náležitosti patří mimo jiné osobní údaje ohlašovatele. Pokud se jedná o PO, ohlášení musí obsahovat osobní údaje o odpovědném nástupci. V ohlášení musí subjekt jednoznačně vymezit předmět podnikání. V ŽZ jsou rovněž stanoveny i podmínky ohlášení pro osoby zahraniční.²⁵

Další náležitostí je určení provozovny. „*Provozovnou se rozumí prostor, v němž je živnost provozována.*“²⁶ Pokud se jedná o živnost, lze za provozovnu považovat jakýkoliv prostor sloužící k výkonu činnosti. Dle ŽZ je za provozovnu považován i stánek, pojízdné prodejny, nebo jiná obdobná zařízení určená k prodeji, které jsou v zákoně vymezeny jako provozovny mobilní (přemístitelné). Za provozovnu je považován i automat sloužící k prodeji či poskytování služeb. Živnostník musí prokázat vlastnické, užívací nebo jiné obdobné právo k provozovně neboli musí prokázat právní důvod užívání provozovny.

---

²⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

²⁵ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praktický komentář, s. 87.

²⁶ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praktický komentář, s. 53.

3.3.4 Podmínky provozování živnosti

3.3.4.1 Všeobecné podmínky

Všeobecné podmínky jsou upraveny v § 6 ŽZ. První všeobecnou podmínkou pro udělení ŽO je plná **svéprávnost** (viz kapitola 3.1.4). Druhou podmínkou je **bezúhonnost**. Za bezúhonnou osobu je považována osoba, která není odsouzena pro trestný čin, který souvisí s výkonem provozování živnosti. Bezúhonnost je prokazována výpisem z evidence Rejstříku trestů. Splnění těchto dvou podmínek je nezbytné u všech druhů živností.

3.3.4.2 Zvláštní podmínky

V § 7 ŽZ jsou upraveny zvláštní podmínky provozování živnosti. Zvláštní podmínkou provozování živnosti je **odborná způsobilost** nebo jiná způsobilost. Požadovaná odbornost se liší dle druhu živnosti. Jedná se o doložení dokladu získané kvalifikace, či doklad o délce praxe potřebné k výkonu činnosti. Odborná způsobilost může být doložena i dokladem o praxi v oboru živnosti.

3.3.5 Překážky provozování živnosti

Za překážku provozování živnosti považujeme takovou skutečnost, jejíž vznik má za následek omezení práva mít živnostenské oprávnění – provozovat živnost. Jedná se o překážku, kvůli které nesmí PO ani FO živnost provozovat. Tyto překážky jsou ŽÚ kontrolovány po celou dobu provozování živnosti. „*Živnost nemůže provozovat fyzická nebo právnická osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, ode dne*

- a) *Prodeje závodu jedinou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty*
- b) *Nabytí právní moci rozhodnutí, kterým soud ukončil provozování závodu nebo ode dne určeného v tomto rozhodnutí jako den ukončení provozování závodu.*²⁷

Jestliže nastane výše uvedená překážka dle § 8 živnostenského zákona, ŽÚ musí podnikateli oprávnění zrušit. Jedná se tedy o obligatorní důvod zrušení živnostenského oprávnění (viz Kapitola 3.2.6). PO ani FO nemůže na základě zrušení oprávnění živnost provozovat po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o insolvenčním řízení. Dále živnost nesmí být provozována po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o zrušení konkursu z důvodu nedostačujícího množství majetku podniku k uspokojení věřitelů na základě

---

²⁷§ 8 Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

rozhodnutí soudu nebo správního orgánu. ŽÚ může prominout výše uvedené překážky, pokud dlužník prokáže, že je schopen řádného plnění povinností a finančních závazků. ŽÚ rozhoduje o prominutí ve správním řízení, a je čistě na ŽÚ, jak zhodnotí situaci dlužníka. Soud může také nařídit předběžné opatření pro FO či PO, u které hrozí úpadek podnikání. V tomto opatření může podnikatele omezit v nakládání s majetkem. V rámci předběžného opatření smí PO nebo FO učinit úkony související se vznikem, změnou či zánikem ŽO pouze s písemným souhlasem předběžného insolvenčního správce.

3.3.6 Co není živností

Negativní vymezení živností je uvedeno v § 3 živnostenského zákona, a tedy „*Živností nejsou činnosti, které nesplňují pojmové znaky živnosti.*“²⁸

Existují činnosti, které nejsou živností, ale jsou podnikáním, ale také činnosti, které nejsou ani živností ani podnikáním, avšak subjektům plynou příjmy z výkonu samostatné činnosti.

Mezi podnikání, které není živností, patří podnikání v zemědělství. K provozování této činnosti nepotřebujeme ŽO, ale tzv. Osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele, dle zákona č. 252/1997 Sb., zákona o zemědělství, které získáme rovněž na ŽÚ. Živností také není podnikání podle zvláštních předpisů, např. advokáti, soudní znalci, daňoví poradci, lékaři. Toto podnikání je odděleno od živnosti a ostatních podnikatelských činností, protože k výkonu této činnosti je třeba odborných znalostí a je upraveno v konkrétních zvláštních právních předpisech (viz Kapitola 3.3).²⁹ Živností dále nejsou činnosti bank, provozování hazardních her, provozování pohřebišť, hornická činnost, výroba elektřiny, výroba plynu, výzkum, výroba a distribuce léčiv, zahraniční obchod s vojenským materiálem, nakládání s vysoce nebezpečnými látkami, provozování letišť a další.³⁰

Výdělečnými činnostmi, které nejsou ani podnikáním ani živností, jsou tzv. nezávislá povolání, například umělecká činnost, tedy herec, hudebník. Další činností, nikoli živnostenskou, je příjem z nájmu majetku, a to pronájem bytových a nebytových prostor nebo příjem z užití či poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví.³¹

²⁸ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praktický komentář, s. 10.

²⁹ SÚKENÍKOVÁ Andrea. *Poradce – živnostenský zákon po novele č. 10/2018*.

³⁰ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

³¹ Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu, ve znění pozdějších právních předpisů

3.3.7 Zánik živnosti

Výkon živnostenské činnosti je vázán k ŽO. Aby mohlo živnostenské podnikání zaniknout, musí zaniknout živnostenské oprávnění. ŽZ v § 57 vymezuje situace, kdy živnostenské oprávnění zaniká.

Jedná se o tyto situace:

1. Smrt podnikatele
2. Zánik PO
3. Uplynutí doby platnosti ŽO
4. Výmaz zahraniční osoby z Obchodního rejstříku
5. Stanoví-li tak zvl. právní předpis
6. Rozhodnutí živnostenského úřadu

Živnostenské oprávnění zaniká **smrtí podnikatele**, za předpokladu, že není žádný dědic, který by chtěl pokračovat ve výkonu živnostenské činnosti. Živnostenskou činnost po smrti podnikatele mohou provozovat osoby uvedené v § 13 Živnostenského zákona. Jedná se např. o správce pozůstalosti, dědice ze zákona či závěti aj. Oprávněná osoba, která se rozhodne pokračovat v provozování živnostenské činnosti na základě oprávnění zemřelého podnikatele, je povinna ohlásit toto rozhodnutí ŽÚ do 3 měsíců od smrti zůstavitele. Pokud se jedná o živnost koncesovanou, je osoba současně s oznámením o pokračování živnosti povinna podat i žádost o koncesi. Pokud tak nikdo neučiní a lhůta pro oznámení uplyne, živnostenské oprávnění zaniká dnem smrti podnikatele. Avšak může nastat situace, kdy oprávnění nástupci splňují podmínky § 13 ŽZ a chystají se živnost převzít, ale nesplňují všeobecné podmínky pro provozování živnosti. V této situaci musí být oprávněným nástupcem neprodleně ustanoven odpovědný zástupce.

Druhým případem zániku živnostenského oprávnění je **zánik právnické osoby**. V této situaci zaniká současně jak právnická osoba, a to výmazem z veřejného (obchodního) rejstříku, tak i ŽO. V živnostenské činnosti může pokračovat právní nástupce, na kterého přešly závazky a majetek právnické osoby, pouze v určitých případech dle § 14 Živnostenského zákona. Jedná se zejména o případy fúze nebo rozdělení obchodní společnosti či družstva podle zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.

Třetí možností zániku ŽO je **uplynutí doby**, na kterou bylo živnostenské oprávnění vydáno - oprávnění bylo vydáno na dobu určitou. Podnikatel se může domáhat prodloužení oprávnění. V současné právní úpravě je udělováno ŽO na dobu neurčitou. Živnostenské

oprávnění na dobu určitou je většinou poskytováno pouze zahraničním osobám a osobám, které mají pobyt na území České republiky vázán na povolení. Pokud při žádosti o prodloužení doby ŽO nepředloží nové povolení k pobytu, oprávnění zaniká.

Živnostenský úřad má pravomoc zrušit živnostenské oprávnění, zde jsou **důvody** rozlišeny na **obligatorní a fakultativní**. Obligatoční důvody jsou závazné, neboť § 58 ŽZ vymezuje případy, kdy přímo přikazuje živnostenskému úřadu zrušit ŽO. Jedním z důvodů zrušení je, že podnikatel již nesplňuje všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti (viz Kapitola 3.2.2.1.). Živnostenský úřad zruší oprávnění, pokud nastanou překážky provozování živnosti dle § 8 ŽZ (viz Kapitola 3.2.4). ŽO také zaniká na žádost podnikatele, a to prostřednictvím změnového listu, který podnikatel doručí na příslušný živnostenský úřad. ŽO bude zrušeno, pokud podnikatel neprokázal právní důvod užívání prostor. Má-li však podnikatel sídlo provozování živnosti totožné s trvalým bydlištěm, nemusí prokazovat právní důvod užívání prostor.

Fakultativní důvody můžeme vyjádřit jako situaci, kdy živnostenský úřad může oprávnění zrušit, ale zároveň nemusí. Může se jednat o situaci, kdy „*podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky udělení koncese*“.³² Rozsudek Nejvyššího správního soudu z roku 2003: o závažné porušení podmínek se jedná „*při předražení jízdného (dle § 15 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách) a nevydání řádného dokladu o zaplacení jízdného (dle § 21 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě)*“.³³ Na návrh ČSSZ může být ŽO zrušeno, a to například při neplnění povinnosti podnikatele odvádět za sebe či své zaměstnance pojistné na sociální zabezpečení. Není-li živnostenská činnost provozována déle než 4 roky, živnostenský úřad oprávnění zruší.³⁴

Živnostenský úřad má pravomoc ŽO zrušit, ale zároveň může činnost „jen“ pozastavit na dobu určitou. V případě pozastavení činnosti oprávnění nezaniká, avšak podnikatel nesmí činnost vykonávat, a to po dobu stanovenou živnostenským úřadem. Doba, na kterou může živnostenský úřad pozastavit činnost, nesmí přesáhnout 1 rok. Pokud bude podnikatel při pozastavení činnosti i nadále činnost provozovat, může se jednat o závažné porušení povinnosti, které může vést ke zrušení oprávnění živnostenským úřadem.

---

³² Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

³³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn./č. j.: 3 As 24/2003-72 ze dne 17. 12. 2003.

³⁴ ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Právní monografie, s. 113.

3.3.8 Vypořádání živnosti

Zánikem ŽO povinnosti podnikatele nekončí, musí učinit ještě spoustu dalších úkonů spojených se zánikem provozování živnostenské činnosti. Ať už se jedná o vypořádání podniku účetně, povinnosti vůči finančnímu úřadu, vypořádání se zaměstnanci, vypovězení nájmu, vyrozumění zdravotní pojišťovny a ČSSZ. Povinnosti tedy nekončí s datem zániku provozování živnosti. Po zrušení ŽO je prvním krokem odhlášení provozovny. Podnikatel má povinnost odhlášení provozovny nahlásit živnostenskému úřadu. Nejjednodušší způsob provedení je vyplnění pomocí tzv. změnového listu, ve kterém podnikatel oznamuje ukončení provozování živnosti v provozovně.

Následujícím úkonem je zrušení registrace k jednotlivým daním. Podnikatel podá žádost o zrušení registrace. Dalším krokem je „*odhlášení podnikatele ze systému důchodového a nemocenského pojištění a podání Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za kalendářní rok.*“³⁵ Následně podnikatel musí vypořádat majetek, a to všechny pohledávky, dluhy, dlouhodobý majetek a další. Podnikatel musí přepsat majetek, který je vedený jako určený k podnikání do svého osobního majetku pro nekomerční účely, nikoliv pro účely závodu.

Neposledním krokem je vypořádání se zaměstnanci. Podnikatel má možnost rozvázat pracovní poměr dohodou nebo výpovědí ze strany zaměstnavatele. V případě smrti podnikatele řeší pracovní poměry se zaměstnanci osoba pověřená správou pozůstalosti, která může ukončit pracovní poměr dohodou či výpovědí. Pokud tak neučiní, je tato situace upravena v § 342 zákoníku práce. „*Smrtí fyzické osoby, která je zaměstnavatelem, základní pracovněprávní vztah zaniká.*“³⁶ Po důsledném provedení veškerých úkonů je třeba dokumenty daným způsobem uchovat a archivovat. Mezi dokumenty, které je nutné archivovat, patří například zakladatelské dokumenty, zprávy o auditu, výroční zprávy, mimořádné inventarizace majetku, účetní závěrka a mnoho dalších. Po uplynutí doby, po kterou musely být dokumenty archivovány, je možné dokumenty skartovat. O skartaci se musí vyhotovit záznam dle příslušného zákona.

---

³⁵ ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Právní monografie, s. 122.

³⁶ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších právních předpisů

3.4 Podnikání podle zvláštních právních předpisů

Dalšími soukromoprávními subjekty jsou podnikatelé podle zvláštních právních předpisů. V § 3 ŽZ jsou vymezeny činnosti, které nejsou živnostenskou činností. FO, která svou činnost vykonává podle zvláštních právních předpisů, není živnostník. Základní rozdíl mezi živnostníkem a podnikatelem podle zvláštních právních předpisů je také v právní úpravě. Ve skutečnosti se jedná o tzv. svobodné podnikání, poněvadž FO nepodniká na základě ŽZ, ale na základě jiného právního předpisu. Jedná se tedy o tzv. podnikajícího „ne-živnostníka“. Avšak na osobu podnikající podle zvl. právních předpisů se vztahují obdobná pravidla jako pro osoby podnikající podle ŽZ. Podnikatel, vykonávající tzv. svobodné podnikání, musí být registrovaný u České správy sociálního zabezpečení. Některé tyto profese vyžadují povinné **členství v profesních komorách**.³⁷

Dle živnostenského zákona se jedná o tyto **profese**:

- **Lékaři, zubní lékaři, farmaceuti**

Činnost lékařů se řídí zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře. Soukromý lékař je dle zákona osoba samostatně výdělečně činná, podnikající podle zvláštních právních předpisů. Při činnosti soukromého lékařského povolání musí mít podnikající lékař uzavřeny smlouvy s pojišťovnami. Lékaři musí mít povinné členství v lékařské komoře dle zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře.

Lékař musí splnit zákonem stanovené podmínky, a to odbornou způsobilost, zdravotní způsobilost a bezúhonnost. Zdravotní způsobilost doloží na základě lékařské prohlídky. Za bezúhonného je považován lékař, který nespáchal trestný čin v souvislosti s výkonem poskytování zdravotních služeb. Stejně jako u živnosti se bezúhonnost dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů. Odborná způsobilost k výkonu lékařského povolání je získána nejméně šestiletým prezenčním studiem v akreditovaném zdravotnickém programu. Dále je specializovaná způsobilost lékaře doložena složením atestační zkoušky. Obdobné podmínky mají i zubní lékaři a farmaceuti.³⁸

---

³⁷ *podnikatel.cz* [online]. [2019-08-23]. Dostupné z:

<https://www.podnikatel.cz/clanky/muzete-podnikat-bez-zivnostenskeho-opravneni/>

³⁸ Zákon č. 95/2004 Sb., zákon o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších právních předpisů

- **Advokáti, notáři, soudní exekutoři**

Advokacie je České republice upravena v zákoně č. 85/1996 Sb., o advokacii. Advokát je svobodné právnícké povolání. Advokát poskytuje právní služby za úplatu. Advokáti jsou povinně zapsáni v ČAK – České advokátní komoře. Advokát musí mít ukončenou Právnickou fakultu v rámci odborné způsobilosti a minimálně 3letou praxi na pozici advokátního koncipienta. Po splnění odborné advokátní zkoušky je zapsán v ČAK.³⁹ Kromě advokátů mohou právní služby poskytovat notáři, soudní exekutoři a daňoví poradci. Notářské povolání je zpraveno v zákoně č. 358/1992 Sb., zákon o notářích a jejich činnosti neboli notářský řád. Notář musí mít také dokončenou Právnickou fakultu a 5letou praxi v notářské kanceláři. Notář má v rámci České republiky větší omezení, protože tuto činnost smí vykonávat pouze na území právě České republiky a zároveň pro něj platí zákaz výkonu jiné činnosti.⁴⁰

- **Znalci a tlumočníci**

Upraveno v zákoně č. 36/1967, o znalcích a tlumočnících.

- **Veterinář**

Upraveno v zákoně č. 166/1999 Sb., Veterinární zákon č. 381/1991 Sb., o komoře veterinárních lékařů.

- **Auditoři a daňoví poradci**

Upraveno v zákoně č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR a zákon č. 93/2009 Sb., zákon o auditorech.

- **Burzovní dohodci**

Upraveno v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

- **Zprostředkovatelé a rozhodci při řešení kolektivních sporů**

Upraveno v zákoně č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

- **Úředně oprávnění zeměměřičtí inženýři**

Toto podnikání je upraveno ve stanovách České zeměměřické komory, ale pouze pro zapsané členy České zeměměřické komory, z. s.

- **Autorizovaní architekti a inženýři činní ve výstavbě, vykonávající své povolání jako svobodní architekti a inženýři**

---

³⁹ Zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii, ve znění pozdějších právních předpisů

⁴⁰ Zákon č. 358/1992 Sb., zákon o notářích, ve znění pozdějších právních předpisů

Upraveno v zákoně č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů činných ve výstavbě.

- **Autorizovaní inspektoři**

Upraveno v zákoně č. 183/2006 Sb., stavební zákon, Hlava III.⁴¹

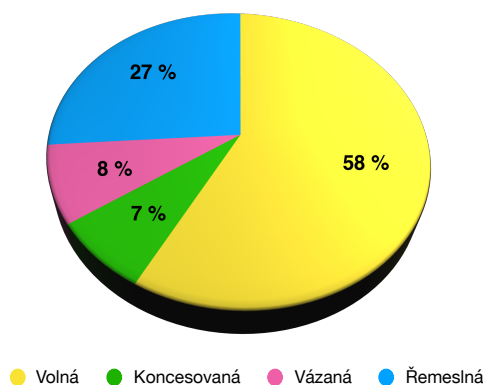
⁴¹ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

4 Vlastní práce

4.1 Živnostenské podnikání v České republice

Živnostenské podnikání a podnikání obchodních korporací jsou dvě nejčastější formy podnikání v ČR. V České republice bylo dle statistik MPO v roce 2018 celkem 3 743 413 platných živnostenských oprávnění, z toho PO 22,4 % a FO 77,6 %. ŽO ve vlastnictví cizinců bylo celkem 118 173, tedy přibližně 3 % z celkového počtu živnostenských oprávnění.

Graf 2 Procentuální zastoupení druhů živností v ČR

Zdroj: MPO, zpracování vlastní

Z hlediska druhů živnosti je v ČR nejvíce zastoupena živnost volná. Druhá nejvíce zastoupená je živnost řemeslná. Nejmenší skupinu tvoří živnosti koncesované, pravděpodobně vzhledem k potřebnému státnímu povolení. Počet podnikatelů k 31. 12. 2018 byl celkem 2 505 551, a tedy na jednoho podnikatele dle MPO vychází 1,48 živnostenského oprávnění.

Tabulka 1 Živnosti dle pohlaví

	Volná živnost	Koncesovaná živnost	Vázaná živnost	Řemeslná živnost
Muži	1 060 312	148 697	105 927	663 253
Ženy	664 330	45 138	116 132	157 601
% muži	61 %	76,6 %	47,7 %	80,8 %
% ženy	39 %	23,3 %	52,3 %	19,2 %

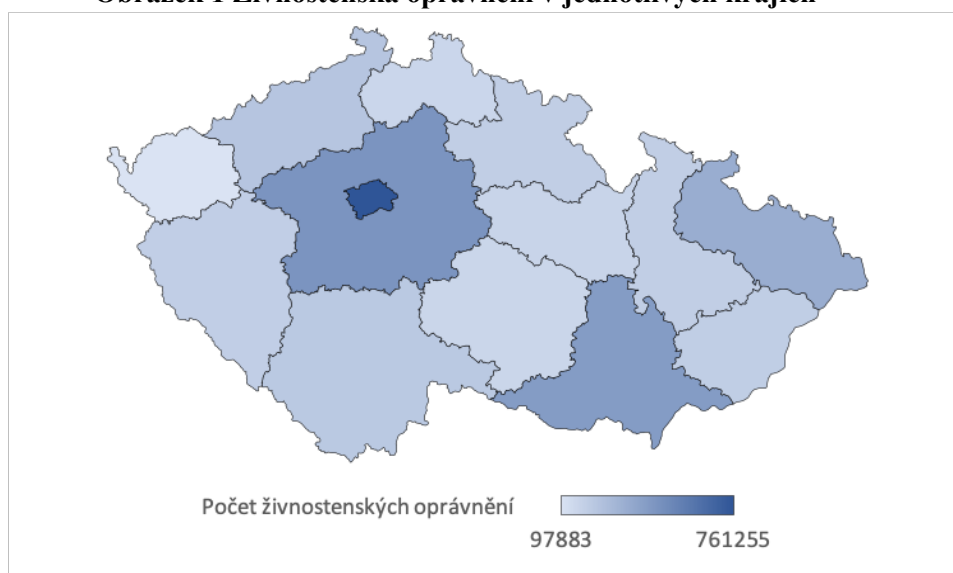
Zdroj MPO, úprava vlastní

Muži mají v ČR celkem 1 978 189 živnostenských oprávnění, tedy 66,8 %. Ženy mají 983 201 ŽO, což je 33,2 % dle dat z roku 2019 MPO. I ve výzkumu k této bakalářské

práci došlo ke zjištění, že z celkového počtu dotazovaných převažují v živnostenské činnosti muži (viz Kapitola 4.3.). Dále muži převažují ve všech druzích živností, až na živnost vázanou. Největší rozdíl mezi pohlavím a druhem živnosti je u živnosti řemeslné, kde téměř 81 % ŽO vlastní mužské pohlaví. Ženy mírně převažují pouze u živnosti vázané.

Obrázek 1 Živnostenská oprávnění v jednotlivých krajích

Zdroj MPO, úprava vlastní

Tabulka 2 Živnostenské oprávnění dle krajů v %

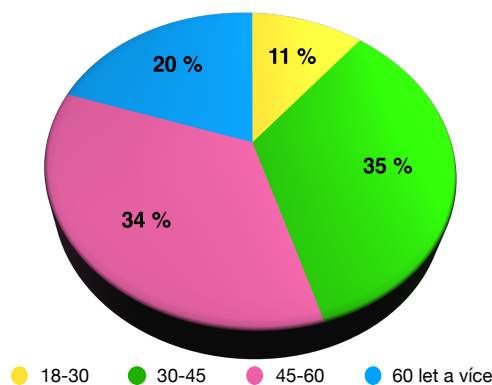
Kraj	Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj
% ŽO	19,86 %	12,18 %	5,78 %	5,07 %	2,55 %	6,16 %	4,13 %

Kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj
% ŽO	5,09 %	4,42 %	4,15 %	11,21 %	5,1 %	9,12 %	5,18 %

Zdroj MPO, vlastní úprava

V ČR nejvíce živnostensky podnikajících subjektů uskutečňuje svou činnost v Praze. Právě proto jsou i dotace (viz Kapitola 4.2.) směřovány pouze podnikatelům začínajícím podnikat mimo hlavní město. Středočeský a Jihomoravský kraj jsou dvě další oblasti s nejvyšším počtem ŽO. U kraje Středočeského je to dáno zejména zeměpisnou polohou obklopující hlavní město. Karlovarský kraj je oblast, kde je celkově nejméně ŽO v celém státě. Tento kraj dosahuje pouze 2,5 % ŽO z celého státu.

Graf 3 Věková struktura živnostníků v ČR

Zdroj MPO, vlastní úprava

Největší zastoupená skupina podnikatelů je ve věku 30-45 let. Druhá nepočtenější skupina podnikatelů je ve věku 45-60 let. Nejméně podnikajících v ČR jsou lidi do 30 let, pouze 11 %. To dokazuje tzv. „stárnutí českých podnikatelů“. Tedy nejvíce podnikatelů přibývá zvláště ve starších věkových kategoriích. „Mezi lidmi důchodového věku vzrostl podíl podnikatelů víc než o polovinu. Naopak nejvýrazněji se snížil u mladých podnikatelů do 39 let.“⁴² Tzv. stárnutí obchodníků není problémem pouze v této oblasti, ale je zapříčiněno celkovým stárnutím českého obyvatelstva. Zajímavostí je, že Česká republika má jedno z největších zastoupení podnikatelů na obyvatele v rámci Evropské unie. Větší zastoupení je jen v Rumunsku, Itálii a Řecku.

4.2 Podpora začínajících podnikatelů v České republice

Podpora nových podniků a začínajících podnikatelů je ve státě velmi důležitá, neboť podporou podnikání dochází k posílení regionálních ekonomik, ale také ke zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Dotace pro nové podniky se mohou týkat například technického vybavení, nákupu strojů a mnoho dalších. Při rozhodování, zda začít podnikat v České republice, může hrát velkou roli právě státní podpora začínajících podnikatelů. Začínající podnikatel musí na začátku své činnosti vložit do podnikání větší množství peněžních prostředků ze svých vlastních zdrojů. Mnoho začínajících podnikatelů však pokrývá počáteční náklady cizími zdroji. Nejedná se však o nejlepší možnost financování podnikání. V určitých situacích může začínajícímu podnikateli pomoci stát. V České republice funguje státní podpora podnikání zejména na základě zvýhodněných

⁴² Čeští podnikatelé stárnou. www.czso.cz [online]. [cit. 2019-10-2]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cesti-podnikatele-starnou>

úvěrů pro začínající podnikatele nebo ve formě dotací na zaměstnance z úřadu práce. Tento úvěr poskytuje Českomoravská záruční a rozvojová banka. Jedná se o banku, která je speciálním ekonomickým subjektem s účastí státu. Tato banka má za úkol poskytovat finanční podporu pro začínající podnikatele.

Základní programy pro získání dotací v ČR:

1. Program rozvoje venkova
2. Sociální podnikání
3. Začínající podnikatelé vedeni na úřadu práce
4. Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Program rozvoje venkova se týká podpory např. rozvoje zemědělských aktivit. Pro začínající podnikatele je podpora zaměřena především na zvýšení stability venkova. Program se snaží podpořit rozvoj nových malých podniků.

Sociální podnikání je program, jehož cílem je vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním či jiným znevýhodněním.

Podpora státu v roce 2020 je pro začínající podnikatele, kteří jsou vedeni na ÚP, tzv. příspěvek na podnikání. Jedná se o jednorázovou finanční platbu pro podnikatele, kteří jsou vedeni jako nezaměstnaní na úřadu práce (ÚP) a rozhodli se začít podnikat. Začínající podnikatelé tak mohou úřad práce požádat o tento příspěvek. Výše tohoto příspěvku může být až 6násobek průměrné mzdy ČR, tedy 163 320 Kč. O udělení příspěvku a jeho výši rozhoduje speciální komise. V žádosti o příspěvek musí žadatel uvést předmět podnikání, který musí být v souladu s podmínkami získání příspěvku v daném regionu. Žádost musí obsahovat mimo jiné podnikatelský záměr, ekonomickou rozvahu a doklad o zřízení bankovního účtu.

Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK) je program, který zahrnuje 15 programů podpory podnikatelů. Financování tohoto programu je ze státního rozpočtu České republiky, tak i z fondů EU. Jednou z podmínek získání je podnikat mimo hlavní město Prahu. Začínajících podnikatelů se týkají konkrétně tři programy z OPPIK, a to program Start, Finanční nástroje/Jeremie a program Záruka.

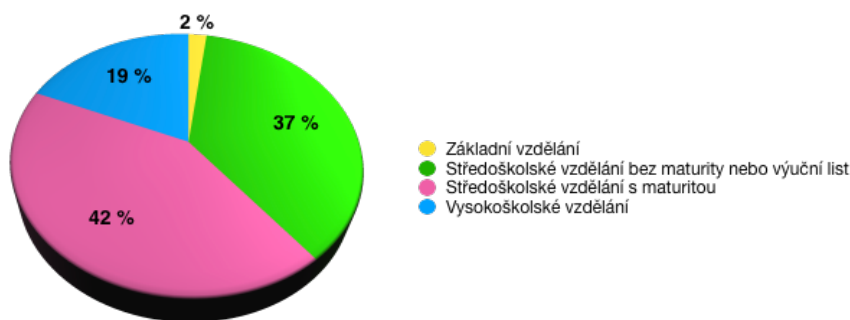
Program Start je určen výhradně začínajícím podnikatelům. Finanční prostředky z tohoto programu mohou být poskytnuty ve formě dotací či zvýhodněného úvěru. Dotace je peněžítý dar, který poskytuje podnikateli stát. Naopak zvýhodněný úvěr na zahájení podnikání funguje na principu návratnosti, a proto musí být později věřiteli navrácen s úrokem. **Program Jeremie** nabízí financování v případě, že se nepodařilo začínajícímu

podnikateli dosáhnout na podmínky pro úvěr komerční. Je určen také pro malé a střední podniky. **Program Záruka** poskytuje MPO ve spolupráci s ČZRB začínajícím, středním a malým podnikatelům. Záměrem tohoto programu je, aby podnikatelé mohli získat od banky účelový úvěr. ČZRB se za podnikatele zaručí až do výše 80 % jistiny úvěru, který může být v maximální výši 30 mil. Kč. Tento program byl sestaven zejména za účelem podpory podnikání v oborech např. stavebnictví, ubytování, stravování aj. Žádosti v rámci těchto programů přijímá ČZRB. V ČR tedy existuje celá řada dotačních programů či jiných podpor od státu.

4.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pro získání podkladů a dat byl uskutečněn dotazník. Cílem dotazníku bylo oslovit živnostensky podnikající osoby. Dotazník obsahuje celkem 14 otázek zaměřených na problematiku výhod a nevýhod živnostenského podnikání. Výzkumu se zúčastnilo celkem 145 respondentů z různých oblastí živnostenského podnikání. Vcelku odpovědělo 88 mužů, což činí 60 % a 57 žen, což činí 40 %. Dále bylo zjišťováno vzdělání živnostensky podnikajících, viz Graf 4 a věk respondentů, viz Graf 5.

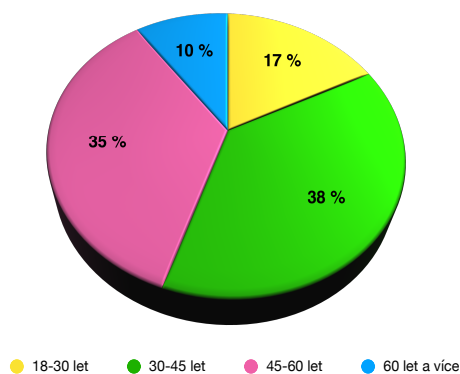
Graf 4 Dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Nejvíce živnostensky podnikajících (54 dotazovaných) uvedlo jako dosažené vzdělání středoškolské vzdělání s maturitou. Druhá nejpočetnější skupina uvedla středoškolské vzdělání bez maturity či výuční list. Největší zastoupení ve věkové kategorii mají lidé od 30 do 45 let. Druhou dominantní skupinou jsou podnikatelé ve věku 45-60 let, což odpovídá tzv. postupnému stárnutí českých podnikatelů. Dle statistik MPO z celkového počtu ŽO téměř 30 % vlastní podnikatelé ve věku 56 let a starších.

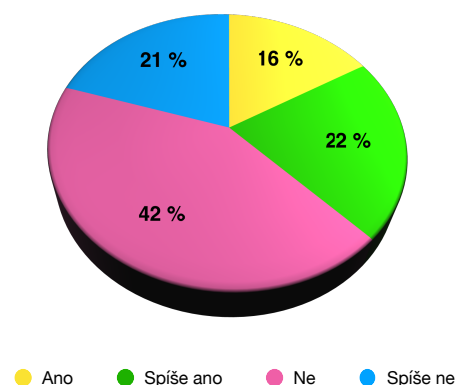
Graf 5 Věk respondentů

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Další část ankety se zaměřovala na to, zda se živnostníci báli začít podnikat a pokud litují toho, že podnikat začali.

Graf 6 Nebál(a) jste se začít podnikat?

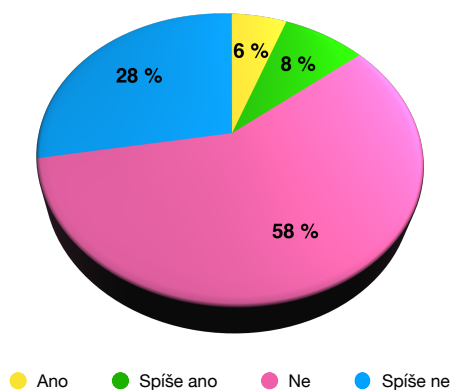

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Podnikání se nebálo celkem 41 % živnostníků. Umožňuje jim to zejména snadný start začátku živnostenského podnikání, ale i snadné ukončení činnosti. Dalších 20 % se spíše nebálo začít podnikat. Na druhou stranu podnikatelské činnosti se obávalo 39 % živnostníků. Jednou z uváděných obav byl nestálý zájem zákazníků. Častým problémem začínajících podnikatelů je získat si trvale udržitelnou klientelu, která bude příjmově odpovídat jejich podnikatelské činnosti. Někteří živnostníci si také stěžovali na neúměrný psychický tlak ze strany zákazníků. Další obavou byl nestálý příjem oproti hlavnímu pracovnímu poměru v zaměstnání, kdy zaměstnanec může počítat s konkrétnější částkou výdělku. V začátcích podnikání většina živnostníků netuší, jaký příjem budou v následujících obdobích získávat. Zde živnostníkům nastává obava, aby vydělali

dostatečný peněžní obnos na všechny poplatky spojené s výkonem činnosti. Po letech praxe už někteří živnostníci zhruba mohou tušit, jaký finanční obnos mohou očekávat, a proto mají výhodu oproti podnikatelům, kteří teprve začínají svou činnost vykonávat.

Graf 7 Nelitujete, že jste začal(a) živnostensky podnikat?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

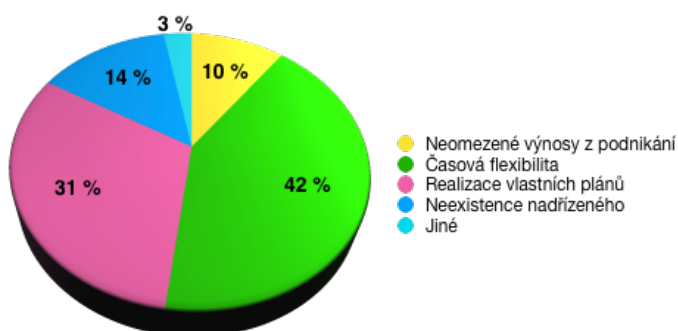
Dle grafu 7 je vidět, že velké procento podnikatelů nelituje rozhodnutí začít podnikat. Většina dotazovaných živnostníků je zřejmě se svou činností spokojená. Rozhodnutí začít podnikat lituje jen malá část respondentů (14 %). Avšak důvod, proč litují podnikatelské činnosti, zjištěn nebyl. Z těchto dvou zjištění lze odvodit, že i respondenti, kteří se obávali podnikat, ve velké míře rozhodnutí začít podnikat nelitují.

4.3.1 Výhody živnostenského podnikání

Cílem následujících otázek bylo zjistit, která výhoda je pro živnostníky v rámci podnikání důležitá.

Otázka č. 1 Co hodnotíte z hlediska podnikání jako největší výhodu obecně?

Graf 8 Výhoda živnostenského podnikání obecně

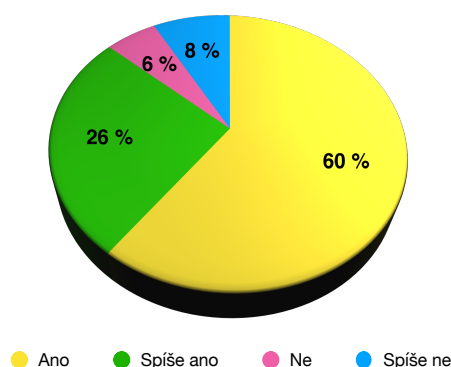

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 8 zachycuje výhody podnikání obecně. Většina respondentů uvedla jako hlavní výhodu časovou flexibilitu. Na toto zjištění navazuje i častá odpověď živnostníků v otázce otevřené „*Jsem pánem svého času.*“ Druhou nejčastější odpovědí byla realizace vlastních plánů. Důvodem této časté odpovědi je rovněž podle otevřené otázky možnost živnostníků dělat to, co respondenty baví a naplňuje, a zároveň je pro ně práce možností seberealizace. V odpovědích „Jiné“ dotazovaní uvedli – „*svoboda podnikání, volnost, uplatnění tvůrčí aktivity, daňové zvýhodnění, možnost být plátce DPH-21% úspora na nákladech.*“

Otázka č. 2 Za výhodu živnostenského podnikání považují svobodné rozhodování v rámci podnikání.

Graf 9 Výhoda - svobodné rozhodování

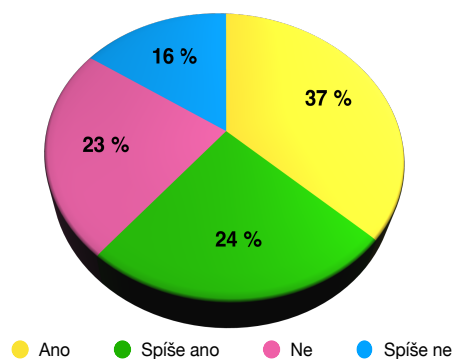

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 9 znázorňuje důležitost svobodného rozhodování v rámci výkonu činnosti pro živnostníky. Celkem 87 ze 145 živnostníků uvedlo, že za výhodu považuje možnost svobodného rozhodování. Dalších 38 dotazovaných odpovědělo, že je pro ně tato výhoda spíše důležitá. Tedy celkem 86 % z dotazovaných hodnotí svobodné rozhodování jako důležitou výhodu podnikání. Pouze 18 dotazovaných uvedlo, že pro ně tato výhoda živnostenského podnikání není primární. Zjištěné výsledky této otázky doplňují i odpovědi u otázky otevřené. Častou odezvou na významnou výhodu byla právě svoboda rozhodování, volnost.

Otázka č. 3 Za výhodu živnostenského podnikání považují snadné a levné získání živnostenského oprávnění, a tedy relativně snadný začátek podnikání.

Graf 10 Výhoda - snadný začátek podnikání

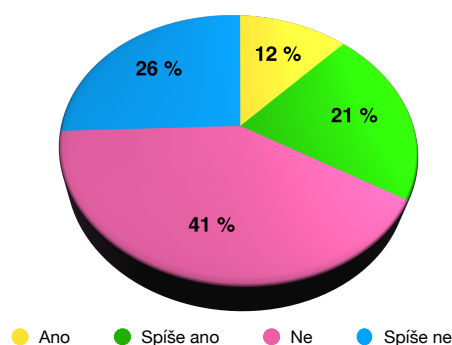

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 10 zachycuje důležitost relativně snadného získání živnostenského oprávnění na rozdíl od jiných forem podnikání. Vcelku 88 živnostníků (zhruba 60 %) považuje snadné získání ŽO za výhodu živnostenského podnikání. Zisk živnostenského oprávnění je v dnešní době poměrně snadný, samozřejmě záleží na druhu živnosti. Správní poplatek však činí pouze 1 000 Kč. Náležitosti, které je třeba splnit k získání ŽO, jsou vymezeny v teoretické části práce.

Otázka č. 4 Jako výhodu živnostenského podnikání považují menší administrativní zátěž spojenou s výkonem živnosti.

Graf 11 Výhoda - administrativní zátěž

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

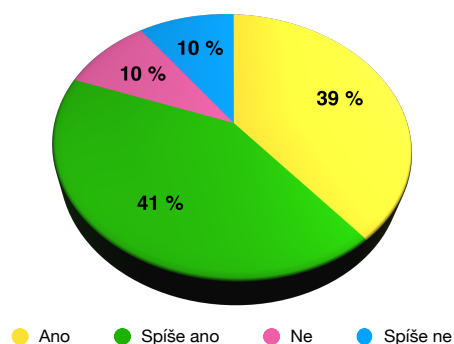
Na základě předchozího rozhovoru s některými živnostníky byla pro anketu vytvořena otázka výhody menší administrativní zátěže živnostenského podnikání, viz graf

č. 11. Nicméně po ukončení výzkumu je výhoda „menší“ administrativy živnostníky chápána spíše jako nevýhoda. To dokazuje množství záporných odpovědí. Téměř 67 % respondentů uvedlo, že nepokládají menší administrativní zátěž za výhodu. Po prověření otevřených otázek skutečně část živnostníků považuje administrativní zátěž spíše za přítěž jejich podnikání a nepříjde jim rozhodně méně zatěžující. Časté odpovědi na otevřenou otázku: „*Největší nevýhoda je hromada papírování, daně, faktury.*“ „*Největší nevýhoda je velká administrativa.*“

Otázka č. 5 Jako výhodu živnostenského podnikání považují možnost neomezeného výtěžku

Graf 12 Výhoda - neomezený výtěžek

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

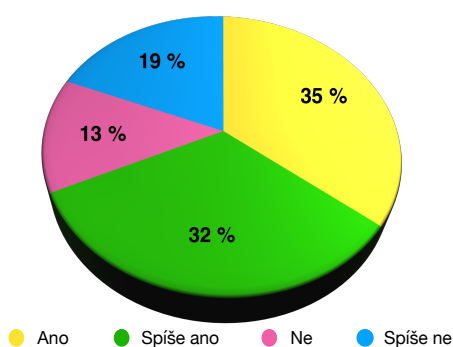
Další dotazovanou výhodou byla možnost neomezeného výtěžku v rámci podnikání, viz graf č. 12. Vcelku 56 živnostníků považuje tuto možnost za výhodu a 60 dalších považuje tuto možnost spíše za výhodu. Celkem tedy 116 respondentů (80 % dotazovaných) uvedlo, že výše výtěžku je pro ně důležitou výhodou podnikání. Pouze malá skupina nepokládá tuto možnost za důležitou výhodu. Toto zjištění prokazují i opakované odpovědi v otevřené otázce, kdy velká část živnostníků popsala jako největší výhodu vůbec možnost neomezeného výtěžku. Časté odpovědi: „*Za největší výhodu považují výtěžek podle skutečných možností.*“, „*Největší výhoda jsou neomezené finanční možnosti.*“, „*Výhodou je výtěžek, který si určuji sám.*“, „*Výhodou je možnost ovlivnění výše výtěžku.*“ a další.

4.3.2 Nevýhody živnostenského podnikání

Cílem následujících otázek bylo zjistit nevýhody živnostenského podnikání.

Otázka č. 6 Jako nevýhodu živnostenského podnikání považují odpovědnost celým svým majetkem.

Graf 13 Nevýhoda odpovědnost celým osobním majetkem

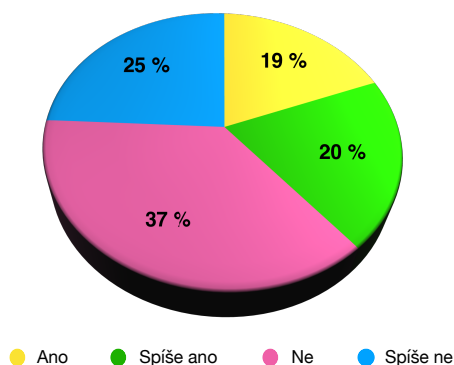

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Oproti jiným formám podnikání se může zdát živnostenská činnost nevýhodná právě v odpovědnosti celým svým osobním majetkem, viz graf č. 13. Největší skupina dotazovaných (celkem 51 živnostníků) se shodla na tom, že tato skutečnost je opravdu nevýhodou. Velká část respondentů pokládá tuto skutečnost spíše za nevýhodu. Zjištění, že odpovědnost celým osobním majetkem je jednou z primárních nevýhod živnosti, dokazuje jedna z nejčastějších odpovědí na otevřenou otázku: Co Vy sami považujete za největší nevýhodu? „Největší nevýhoda je pro mě odpovědnost osobním majetkem.“, „Největší nevýhodou jsou rizika plynoucí z podnikání a s tím spojené riziko zadlužení.“, „Nevýhodou jsou rizika z podnikání.“, „Rizika plynoucí ze samostatnosti, případná zadluženost.“

**Otázka č. 7 Jako nevýhodu považují odvádění povinných paušálních záloh
ČSSZ a zdravotním pojišťovnám.**

Graf 14 Nevýhoda - odvádění záloh

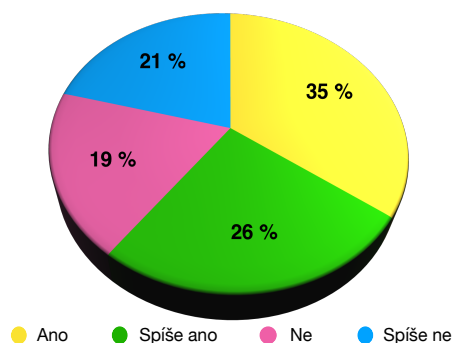

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Na základě předvýzkumu byla jako druhá zkoumaná nevýhoda vybrána – odvádění povinných paušálních záloh ČSSZ a zdravotním pojišťovnám. Na základě grafu č. 14 je vidět, že odvádění záloh ve velké míře živnostníci nevnímají jako nevýhodu. Avšak po prověření otevřené otázky je problém spíše s neposkytnutím žádné jistoty v případě nemoci, dovolené ad. Časté odpovědi: „*Musím neustále pracovat, i když onemocním.*“, „*Jste v tom sám, nemoc či zranění je velkou hrozbou.*“, „*Menší sociální zajištění v případě nemoci.*“, „*Okamžikem vzniku živnosti stát sebral všechny přídatky na děti, žádná nemocenská, až po 25 dnech. Na dovolenou má nárok každý zaměstnanec, živnostník však ne.*“. Problém, který nesouvisí přímo se samotným odvodem záloh, je dle živnostníků neustálé navyšování zdravotního a sociálního pojištění.

Otázka č. 8 Jako nevýhodu považují hrozbu nízkého starobního důchodu.

Graf 15 Nevýhoda - hrozba nízkého starobního důchodu

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Za poslední nevýhodu (dle grafu č. 15) byla zvolena hrozba nízkého starobního důchodu. Vcelku 60 % dotazovaných pokládá hrozbu nízkého starobního důchodu jako nevýhodu živnostenského podnikání. Samozřejmě se jedná o přístup každého živnostníka v rámci vlastních úspor s ohledem na budoucnost, ať už se jedná o úspory na případné onemocnění, dovolenou či na důchod. Avšak v otevřené otázce spousta živnostníků uvádělo jako největší nevýhodu právě obavu nízkého starobního důchodu.

5 Výsledky a diskuze

Živnostenské podnikání je jedna z nejčastějších forem podnikání v ČR. Jako každá jiná forma podnikání má živnost své výhody i nevýhody. Pro živnostensky podnikající jsou dle výzkumu největší výhody obecně **časová flexibilita a svobodné rozhodování**. Toto tvrzení je podloženo značným množstvím odpovědí na otevřenou otázku: Co Vy sami považujete za největší výhodu živnostenského podnikání? Odpovědi jsou řazeny od nejčastějších: „*časová flexibilita, svobodné rozhodování, volnost, samostatnost, jsem svým pánem, volnost pracovní doby,*“, „*Mohu si práci rozdělit dle své potřeby.*“, „*Pracuji, jak uznám za vhodné.*“, „*Sám si vše rozhoduji.*“ Další výhodou je dle živnostníků „*naplnění svých snů, realizace vlastních plánů, svobodná volba podnikání, osobní rozvoj*“.

Jednou z hlavních výhod živnostenského podnikání oproti podnikání jiných právních forem, je **snadné a levné získání ŽO**. Snadnost získání ŽO je dána pouze splněním určitých podmínek dle ŽZ (viz Teoretická část). Při žádosti o oprávnění pro živnost volnou stačí splnit pouze všeobecné podmínky, a to svéprávnost a bezúhonnost. Ohlášení živnosti mohou ohlašovatelé ohlásit na jakémkoliv ŽÚ, a to vyplněním jednotného registračního formuláře. Správní poplatek činí pouze 1 000 Kč. Další výhodou je také snadné ukončení živnosti.

Další zjišťovaná výhoda spočívala v **menší administrativní zátěži** při výkonu živnosti. Průzkum prokázal, že respondenti nepovažují svou činnost méně administrativně zatíženou. Na druhou stranu oproti formám právnickým je živnost skutečně spojena s menší administrativou. Například živnostník nemusí vést účetnictví, pokud nepřesáhl obrát 25 mil. Kč za rok nebo není zapsaný v Obchodním rejstříku. Právní formy podnikání celkově vyžadují větší administrativu spojenou s výkonem činnosti.

Další uváděnou výhodou je **daňové zvýhodnění fyzických osob**. Sazba daně z příjmu fyzických osob činí 15 %, a sazba daně z příjmu právnických osob je 19 %. Větší daňové zatížení se tedy týká právnických osob.

Nevýhoda je pro živnostníky zejména **malá nebo žádná státní podpora**, ať už se jedná o dovolenou, nemocenskou či důchod. Nárok na nemocenské pojištění živnostníkům vzniká až po 21 dnech nemoci. Dalšími uvedenými nevýhodami byly: „*Stále větší zasahování státu (v posledních 6 letech).*“, „*Nevýhodou je neúměrné svazování činnosti byrokracií, k velké míře zbytečnou.*“, „*Nevýhodou je narůstající byrokracie.*“, „*Nemožnost pomoci od bank v začátcích podnikání.*“ Avšak byrokracie podnikání v ČR stále roste.

Živnost je oproti právním formám kapitálovým nevýhodná z hlediska **odpovědnosti celým osobním majetkem**. Naproti tomu u společnosti s ručením omezeným společník ručí pouze do výše nesplaceného vkladu zapsaného v Obchodním rejstříku. Základní kapitál s. r. o. je pouze 1 Kč. Živnostník má oproti této právní formě mnohem větší nevýhodu, jelikož odpovědnost se týká celého osobního majetku.

Část dotazníku také zkoumala, zda se živnostníci obávali živnostenské činnosti a zda litují rozhodnutí začít podnikat. Vzhledem k tomu, že v České republice jsou pro začátek živnostenské činnosti relativně dobré podmínky, velká část živnostníků se podnikání neobávala. Skupina živnostensky podnikajících, která se obávala podnikatelské činnosti, však následně uvedla, že rozhodnutí podnikat nelituje. Pouze velmi malá část respondentů uvedla, že podnikání lituje. Z těchto zjištění lze vyvodit, že živnostenské podnikání je velmi oblíbenou právní formou podnikatelské činnosti.

6 Závěr

V České republice existuje několik forem podnikání, každá z nich má svá úskalí, ale i přednosti. Avšak ani jedna z forem podnikání většinou není ideální, a proto musí osoba, která se rozhodne začít podnikat, zvážit jednotlivé klady i zápory jednotlivých právních forem. Cílem bakalářské práce bylo zjistit výhody a nevýhody podnikání fyzické osoby, konkrétně živnostenského podnikání.

V části teoretické je dle právní úpravy shrnuto živnostenské podnikání. V části praktické jsou zhodnocena data z průzkumu živnostensky podnikajících subjektů a následně data z MPO. Dílčím cílem bylo analyzovat státní podporu začínajících podnikatelů, která byla získána z informací MPO.

Z výsledků bylo zjištěno, že obecně největšími výhodami pro živnostníky v rámci podnikání jsou **svoboda rozhodování a časová flexibilita**. Jednoznačný výsledek uvedlo kolem 90 % respondentů. Další zkoumaná výhoda živnosti byla možnost **neomezeného výdělku** v rámci podnikání. Kolem 80 % živnostníků považuje tuto možnost za důležitou výhodu jejich činnosti.

Jedna z komplikovanějších výhod/nevýhod byla **menší administrativní zátěž**. Dle živnostníků administrativa spojená s jejich činností je spíše překážkou a nepřijde jim méně zatěžující. Avšak dle názoru autorky a zhruba 33 % oslovených živnostníků je živnost oproti jiným formám podnikání administrativou skutečně méně zatížena.

Jedna z největších výhod živnostenské činnosti je **snadné a rychlé získání živnostenského oprávnění**. Oproti jiným formám se jedná o velmi rychlý způsob začátku podnikání. I z výsledků výzkumu bylo toto tvrzení podloženo zhruba 70 % živnostníků. U jiných forem podnikání může trvat až jeden měsíc, než mohou podnikatelé začít vykonávat svou činnost. Oproti tomu živnost, pokud jde vše bez problémů, může být zařízena v několika dnech.

Dle názoru autorky je největší nevýhodou živnostenského podnikání (oproti právním formám kapitálovým) **odpovědnost celým osobním majetkem**. Tato nevýhoda může být jedním z důvodů, proč se mladí lidé bojí začít podnikat. Musí být zváženo i možné riziko zadlužení v případě neúspěšného živnostenského podnikání. Dluhy vzniklé z živnostenské činnosti pak mohou být uhrazeny i z majetku v soukromém vlastnictví živnostníka. Toto zjištění vyplývá i z výzkumu - stejné mínění má 70 % dotazovaných živnostníků.

Dalším úskalím živnostenského podnikání je **hrozba nízkého starobního důchodu**. Zhruba 60 % považuje tuto skutečnost za nevýhodu. Avšak záleží především na přístupu podnikatele, jakým způsobem „šetří“ na jeho budoucnost. V případě, že živnostník odvádí pouze minimální odvody na důchodové pojištění, může očekávat velmi nízký starobní důchod. Jedním z dalších zjištěných negativ je **narůstající byrokracie podnikání**. Svazování podnikatelské činnosti státem je čím dál tím větší.

Z výzkumu autorky vyplývá, že v ČR podniká na základě živnostenského oprávnění více mužů než žen. Toto tvrzení vyplývá i na základě dat z MPO, které jsou komplexní za celou ČR. Dalším ukazatelem je i stárnutí českých podnikatelů. Mladí lidé se často bojí začít podnikat. Nicméně aktuální situace na trhu práce ČR spíše láká na výhodné zaměstnanecké pozice, a to zejména kvůli nedostatku pracovních sil. Příležitosti od firem jsou pro mladé lidi často lákavější nabídkou než podnikání, s kterým souvisí určitá rizika.

Jelikož podnikání podporuje českou ekonomiku, stát se snaží poskytnout začínajícím podnikatelům pomoc. Státní podpora začínajících podnikatelů je v České republice poskytována zejména formou dotací, zvýhodněných úvěrů nebo záruk po splnění daných podmínek.

Živnostenské podnikání je oproti jiným právním formám lákavé z hlediska snadného začátku činnosti. Hlavní nevýhodou je odpovědnost celým osobním majetkem, která se stává obavou velké části živnostníků. Ačkoliv má živnostenské podnikání své nevýhody, je stále velmi atraktivní hospodářskou činností.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a Jan DĚDIČ. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333.

HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon*. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-090-8.

KLIMEŠ, František. *Novodobá právní úprava podnikání v retrospektivě*. Obchodní právo. 2015, č. 2, ISSN 1210-8278.

ONDŘEJ, Jan. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-565-9.

PETROV, Jan. VÝTISK, M. BERAN, Vladimír. et al.: *Občanský zákoník. KOMENTÁŘ*. Praha: C. H. Beck 2017. ISBN 978-80-7400-653-1.

POLIŠENSKÁ, Petra, Marie HRABALOVÁ a Alžbeta PEREJDOVÁ. *Obchodní právo: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v obchodním právu za období let 2009 až 2015*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Musíš znát. ISBN 978-80-7552-347-1.

SÚKENÍKOVÁ Andrea. *Poradce – živnostenský zákon po novele č. 10/2018*. Poradce s. r. o. ISSN 1211-2437.

ŠVESTKA, Jiří. DVOŘÁK, Jan. FIALA, Josef. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 955. ISBN 978-80-7478-370-8.

Právní normy

Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Česká republika. Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

Česká republika. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu

Česká republika. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Česká republika. Zákon č. 95/2004 Sb., zákon o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta

Česká republika. Zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii

Česká republika. Zákon č. 358/1992 Sb., zákon o notářích

Rozsudek Nejvyššího právního soudu uveřejněný pod č. 2033/2010 Sbírký rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn./č. j.: 3 As 24/2003-72 ze dne 17. 12. 2003.

Internetové zdroje

Počty jednotek zapsaných v registru ekonomických subjektů podle vybraných právních forem v České republice. *www.czso.cz* [online]. [cit. 2019-09-2]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/91917750/32018119_0701.pdf/9fa86aef-ad1a-4bb5-824c-2f9bb110e517?version=1.0

podnikatel.cz [online]. [2019-08-23]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/muzete-podnikat-bez-zivnostenskeho-opravneni/>

Jak podnikat [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.jakpodnikat.cz/osvc-bez-zivnosti.php>

MPO [online]. [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>

MPO [online]. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>

MPO [online]. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/aktualni-informace/na-jakou-podporu-mohou-dosahnout-cesti-podnikatele--mpo-vydalo-prehled-s-podrobnymi-informacemi--251366/>

Dotační info [online]. [cit. 2020-02-3]. Dostupné z: <https://www.dotacni.info/dotace-podle-oboru/zacinajici-podnikatele/>

Jak začít podnikat [online]. [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: https://www.jakzacitpodnikani.cz/dostanou-zacinajici-podnikatele-nejake-vyhody/#Program_Financi_nastrojeJeremie

Policie ČR [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/archiv-zpravodajstvi-uo-zlin-2015-25-vybuch-munice-ve-skladu-ve-vrbeticich-3-prosince-2014-vecer.aspx>

Policie ČR [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/na-otravu-metanolem-zemrelo-uz-49-lidi.aspx>

8 Přílohy

Příloha č. 1 – dotazník pro živnostníky

Dotazník na téma výhody a nevýhody živnostenského podnikání k bakalářské práci
Kateřiny Cibulkové.

Dotazník je určen pro živnostníky a je anonymní. Odpověď zaškrtněte.

1. Co hodnotíte z hlediska podnikání jako největší **výhodu** obecně?
  - Neomezené výnosy z podnikání
  - Časová flexibilita
  - Realizace vlastních plánů
  - Neexistence nadřízeného
  - jiné _____

2. Jako **nevýhodu** živnostenského podnikání považuji odpovědnost celým svým osobním majetkem, a tedy i případné zadlužení.
  - Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne

3. Jako **nevýhodu** živnostenského podnikání považuji odvádění povinných paušálních záloh Správě sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám.
  - Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne

4. Jako **nevýhodu** živnostenského podnikání považuji hrozbu nízkého starobního důchodu.
  - Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne

5. Jako **výhodu** živnostenského podnikání považuji snadné a levné získání živnostenského oprávnění, a tedy snadný začátek podnikání.
  - Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne

6. Jako **výhodu** živnostenského podnikání považuji možnost neomezeného výtěžku v rámci podnikání.
  - Ano
  - Spíše ano
  - Ne
  - Spíše ne

7. Jako **výhodu** živnostenského podnikání považuji nižší administrativní zátěž spojenou s výkonem živnosti.

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

8. Jako **výhodu** živnostenského podnikání považuji svobodné rozhodování v rámci podnikání např. i práce z domova.

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

9. Co Vy sami považujete za **(nej)větší výhodu a nevýhodu** živnostenského podnikání?

.....

10. Nelitujete, že jste začal(a) živnostensky podnikat?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

11. Nebál(a) jste se začít podnikat jako živnostník?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

12. Pohlaví   Žena
                     Muž
                     Jiné

13. Věk   18-30 let
                     30-45 let
                     45-60 let
                     60 let a více

14. Vzdělání   Základní vzdělání
                          Středoškolské bez maturity nebo výuční list
                          Středoškolské s maturitou
                          Vysokoškolské vzdělání

Děkuji Vám za Vaše odpovědi! Vaše účast v tomto průzkumu mi pomohla získat důležitá data pro mou bakalářskou práci.